

Jánk Károly

ÖREG ÁRNYÉK

Versek

BOOKART
Csíkszereda, 2014

A kötet megjelenését a Communitas Alapítvány támogatta

A szerző köszönetet mond
az NKA Szépirodalmi Kollégiumának ösztöndíjért

ISBN 978-606-8351-60-5

© Jánk Károly, 2014
© Bookart, 2014

Az ösvény

*A Főút mentén rálátni mégis,
esők ha esnek, jó ürügy arra
Rászárad reggel, rászárad délben,
rászárad estig Szomjas az ösvény,
a kanyartól végig kezdődjön új
időszámítás Behordani a várhatót
és felszámolni a maradékot,
ne legyen semmi kibúvó másnap
Feltekerni az egyetlen ösvényt,
fejtől a lábig érjen ma véget Ne
zsongjon semmi, aminek vége,
aminek annyi, legyen hát ennyi:
aminek jönni, jönni kell Egyetlen
lámpát sem hagyni ébren,
elvackolódni a puha sötétben
Fejtől a lábig, fejtől a lábig ellátni
végig Csak semmi zsongás, csak
semmi zsong*

A FŐTÉR URALMA

Nem a Főtér uralma vonz.
Elaggott, terepszín helyek, amik visszavárnak.
Egy hombár, drótkerítés, kiálló csövek.
Ahol a lélek. Csak úgy leng.
Magától.
Nem a Főtér az, ahová jó kiülni.
Ott kilóg, mint szög a zsákból.
A városvégi csonka utcalámpák. Valami tört
arany, ahogy ferdén betűz a nap.

A felhő, ami most eluralja a napnyugati eget,
egy mesterséges halmon ülve is jól
követhető.
Nem a Főtér uralma vonz,
de előbb-utóbb számot kell adnom majd
róla is.

Kinn már egész sötét van,
az is lehet, hogy éjszaka,
egy sikátorban az éj szaga
lapul a falnál egymaga

És berobban mind a három
vakító fogú aligátor

Ez a vagányok útja este,
ha a szemafor pirosra váltott,
ők mennek át a tiltott sávon
a gyérré fésült forgalomban
beindulva és hangosan

Kedvez nekik a vakszerencse,
lebujok sötét népe rendre
eljük járul, zsetont árul,
beszél egy-két rossz éjszakáról

A sötétség elővarázsolja őket,
a villogó fényben törtetőket

Rövidre nyírt haj,
egyiknek tetkó a vállán,
füstcsík utánuk kinn a sztrádán,
ne nagyon firtasd, ha erre járnál...

A parkolódíj kilenc hetven,
ha mellettük kötnél ki a szteppben,
ne folytatást várj, szép szerelmem,
bár elismerem:
unalmas lehet végzet ellen
egy zsaru eszével élni ketten –

szembekötősi a végtelennel

Az éjszaka elővarázsolja őket,
a vibráló fényben törtetőket

Nem ők mennek el gyógyszerésznek,
praxisuk nem a gyógy-szemészet,
szemmel tartanak minden tétet,
naná, naponta fogy a készlet,
és ha kész lett,
mögöttük már a szél zenélhet.
Tesznek rá és tesznek érte –
beváltják forró szélzenére

Ez a vagányok útja este,
ha a szemafor pirosra váltott,
ők mennek át a tiltott sávon
a gyérré pofozott forgalomban
jólfésülten és hangosan

Az éjszaka elővarázsolja őket,
a villogó fényben törtetőket

A fuvardíj ára mára zsebben,
elosztják, ne félj, egy az egyben,
nem országalma
amiért sorba állnak,
légy vidám, mert a sarkon várnak,
arcukon kiméert ragtapasz,
rágógumijuk márkája ugyanaz

Kint még mindig sötét van, és
ki tudja, meddig éjszaka,
neonfényben az éj szaga
virraszt egy sarkon egymaga

Ma is az utcákat jártam a zajos tömegben.
Újságot olvastam, vettem egy hot dogot,
trolira szálltam.

Ma is eloldoztam néhány szílat és titokban
szabadon engedtem őket. Akár elégedett is
lehetnék magammal.

Már a huszadik emelet magasságában lebeg-
nek. Ha épp ott könyökölnél egy ablakban,
szemmagasságban meg is foghatnád egyiket.

Ma is elálldogáltam néhány sarkon, néhány
saroknyira tán el is távolodtam tőled. Ma is
láthatatlan maradtam neked.

Holnap is az utcákat járom majd, és holnap
sem találkozunk. Így, nyilván, azt sem
kérdzheted meg, miért.

Mégis emlékezned kell, ha egy sietve
levetett köpenyre bukkansz. A kímélet nincs
divatban, és te mégiscsak egyike leszel az
utolsó szemtanúknak.

Az elvadult gyárudvaron
egy körfűrész árnya lebeg.
Nem szólsz rá. Végtelen ősz jön.

A falból kilépni nem lehet.
Csak belépni muszáj. Nem venni
tudomást és nem törni át.

Ott kint a fák. A zöldek és a
zöldek. A felaggatott ágakon
madarak. Madarak és a fény
ahogy beszűrődik, átszínezi
a délelőttöt, immár idebent.

Egymáshoz rendelhető még
föld és ég,
levegő és madárfütty,
tűz és egy elnyomott csiga vére,
víz és cigarettaparázs?

No pasarán!
(Nem törni át és
nem venni tudomást.)

Hol élsz, könyörgöm?

A falon csak átlépni lehet.
És belépni a reménytelenbe,
végleg, odaát.

Azon a bizonyos napon összegyűltek mind
a Városban élő levéltárosok.
Nos, uraim, mondta a legokosabb és legöregebb,
lássunk neki, hogy átadjuk az eljövendőknek
a múlt fontosnak ítélt feljegyzéseit.

(Mi, kintiek, csak időt kértünk volna még,
de az már nincs nekik...)

A levéltárosok pontosak és nagyon öregek.
A Központi Tanácsterem erkélyén állva
a lenti bámész tömeghez szólt a legöregebb:

Itt egy város állt valamikor,
egy faragott kő és egy élő járda,
melynek medrébe belegázolt
a rákövetkező minden század...
Hát emlékezetünkben így maradjon meg:
azok a kedélyes régi emberek,
akikkel a múlt itt most eltemetve lesz,
kutyáikat láncon tartották,
kupáikat fenéig itták,
robotpilótát még nem ismertek,
a főtéri péktől friss perccetvettek...

Az Öregek Tanácsa a lerakat helyéül a
város szélén álló odvas, öreg fát jelölte meg.

Tekintsük tehát ezt a fát emlékműnek,
rajta minden egyes ránc, kéregbarázda
akár egy gramfonlemez, a múlt
valamely eseményét örökíti meg.
Egy kozmikus tű talán majd leolvashatja
róla, ha a mi időnk letűnt
és telni fog felvonóra...

Nos, minden jövődők embere,
jól figyelj,
amiben a múlt itt rejtjelezve lesz,
minden egyes ránc, kéregbarázda
akár egy gramfonlemez,
mögötte hosszú-hosszú gondolatjel,
mert sokáig aludni fog e tetthely:
előtte hosszú-hosszú gondolatjel –

Így szólt az öreg levéltáros,
még búcsút inthetett, mert
végleg eltávoztak
ő s a többiek.

És azóta is csak állunk
itt kinn, mi kintiek.
Időt számolunk, várunk
tanácstalanul. Ahogy a száradó fa
öregszik, elbutul.

TARTALOM

Az ösvény • 5

A FÖTÉR URALMA • 7

A Fötér uralma • 9

Vagányok útja, éjszaka • 10

Ma is • 13

Apánk • 14

A fal • 15

Egy korszak vége • 16

ÉNLAKÓK • 19

Énlakók • 21

A lombtalanító • 22

Régi történet • 23

Szemafor • 24

Az ifjú apa fönn a rácsokon • 25

A másik • 27

Pokolkő • 28

A várban engem • 29

Hófehér • 30

AHOL A JÁTÉKPÁLCÁK ÖSSZEÉRNEK • 31

Prológus • 33

Itt most minden • 34

Másik élet • 35

A gyerekkor titkos jel • 36

Dél • 37

Gyakorlótér • 38
A felnőttek gyerekkoráról • 39
Adalék egy függőben maradt interjúhoz • 40
Eszme • 41
Kirakni rizsből Angliát • 42
Már alig látszol • 43
Apanap • 44
Alkalmi vers • 48

AHOL A TAJTÉK ÁTSZÜREMLIK • 51

Gyöngyhalász • 53
Papírlap üres • 54
Köd • 56
A helyszín • 57
Déli tartomány • 58
Dalféle, délen • 59
Leíró vers • 60
Álomidő • 61
Metszet • 64
Ahol a tajték átszüremlik • 67

ÖREG ÁRNYÉK • 69

Kis dal • 71
Vadászat • 72
A csúcs • 76
Négy haiku • 77
Három V • 78
Malmok • 79
Ablak • 80
Két koan • 81
Felirat • 82
Öreg árnyék • 83

- Hamupipőke • 84
Egy konstelláció (black & white) • 85
Alkonyat • 87
Árnyékbeszéd • 89
Utolsó járat • 91
Homokparton, puszta sávon • 92
- Az érkező* • 96

A kiadásért felel a Bookart Kiadó igazgatója
Megjelent 6,5 ív terjedelemben
Garamond Pro betűtípussal szedve
100 g-os ofszet papíron
Szerkesztette Markó Béla
A borítót Részegh Botond tervezte
Korrektor Mihály Emőke
Tipográfia Hajdú Áron
Műszaki vezető Császár Csilla
Készült a csíkszeredai Alutus Rt. nyomdájában
Felelős vezető Hajdú Áron igazgató